

Nie 40, a 100 i 110 lat kapitału intelektualnego

Na gruncie nauk ekonomicznych druga dekada XXI wieku rozpoczęła się od rocznicy stulecia istnienia „American Economic Review” (AER). Pierwszy numer tego czołowego w świecie czasopisma ekonomicznego ukazał się w marcu 1911 roku, z inauguracyjnym jego debiutem rynkowy bardzo praktycznym artykułem na temat nawadniania terenów pustynnych w USA. Z okazji tego jubileuszu utworzono komitet złożony z takich sław ekonomicznych, jak: Kenneth J. Arrow, B. Douglas Bernheim, Martin S. Feldstein, Daniel L. McFadden, James M. Poterba i Robert M. Solow. Spośród wszystkich opublikowanych w AER artykułów wybrali oni 20, które ich zdaniem odegrały szczególną rolę z punktu widzenia ich wpływu na myśl teoretyczną i praktykę gospodarczą w okresie minionego stulecia. Dzięki wyróżnionym w ten sposób artykułom i ich autorom można wyraźniej dostrzec te nurty teoretyczne w myśli ekonomicznej, które dominowały, inspirowały intelektualnie i cieszyły się największym uznaniem w anglosaskim środowisku teoretyków ekonomii.

Prawie w tym samym czasie upłynęło też 40 lat od przyznania po raz pierwszy Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii, którą dotychczas otrzymało 67 uczonych (tylko jedna kobieta). W tym kontekście nasuwa się pytanie, jak szeroki zakres zjawisk obejmowały zainteresowania laureatów – światowych autorytetów naukowych – a co nadal pozostaje poza ich orbitą, a także, jakie ma to konsekwencje praktyczne? Które z tych nurtów myślowych i dlaczego pozostały zwycięskie?

Czy raczej ma Nassim Nicholas Taleb twierdząc, że w naukach społecznych, a więc i w ekonomii, jesteśmy przede wszystkim mistrzami w narracyjnym dopasowywaniu wyjaśnień do tego, co już się wydarzyło? Czy rzeczywiście jako ekonomiści przeceniamy wiedzę którą dysponujemy, gdyż na ogół nasze rozumowanie jest oparte na informacjach zgromadzonych w przeszłości?

Z tych też między innymi powodów szczególnej uwagi jest wart artykuł Kariera Thomasa na temat „Kapitał intelektualny: Czterdzieści lat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii”, zamieszczony na łamach witryny internetowej Stowarzyszenia Historii Gospodarczej (EH.net). Wśród tych znaczących jubileuszy nie sposób nie zauważyć też roli, jaką w minionym stuleciu odegrało środowisko polskich ekonomistów. Wystarczy tu wspomnieć takich wybitnych, nieżyjących uczonych, jak: Michał Kalecki, Eugeniusz Kwiatkowski, Edward Taylor, Oskar Lange, Czesław Bobrowski, Edward Lipiński, Kazimierz Secomski, Józef Pajestka.

„Ekonomista”, jako czasopismo poświęcone nauce i potrzebom życia, został założony w roku 1900. Jest więc od AER starszy o całe dziesięć lat. Niewiele młodszą jest „Gospodarka Narodowa”, która ma już lat osiemdziesiąt. Prezentowany na ich łamach dorobek naukowy polskiej i światowej ekonomii zasługuje na nie mniejszą uwagę, przynajmniej czytelników w Polsce.

Prof. **Andrzej Herman**
Redaktor naczelny